

Nro. 24

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Kedden Septembernek 22 ik napján
1801-ik esztendőben.*

B é t s.

Gróf Cobenczel Lajos Ő Excellentiája, a' ki mind több Európai Fejedelmi udvaroknál igen ditfiretellen viselt követsége, mind a' Lünevill-lei békeségnek eszközése által a' Fels. Auszriai Háznak nagy hasznót, magának pedig halhatatlan hirt és nevért szerzett, Párisban való hosszas múlatása után, a' múlt Pénteken ide szerentséssen vizsgálva érkezett.

A' Frantzia Respublikának ezen Fels. Császári Kir. udvarhoz rendelt követje, polgár *Champany*, tegnap dél előtt ide jutott, és a' három fejtze tzimmerű belső városbéli nagy Vendégfogadó házba szállott bé mostanában. A' mint

A a

hallatik, a' herczeg Kaunitz külső városi palotájában leszen lakása.

Ez a' Frantzia Respublikától ide küldetett első rangú követ, egy régi Nemes Frantzia familiától vette a' maga eredetét, néhai *XVI. Lajos* Király uralkodása alatt, tiszti rangal a' Fr. hajóferegeknél szolgált, a' revolutio kezdetekor pedig a' Nemzeti Gyűllésnek tagja vólt, de mihelyt annak ülései lármások lenni kezdetek, abból mingyárt ki lépett, és *Reims* városába menvén, ott fokáig tsendes magánolságban élt. *Bonaparte* a' kí a' *Champagny* szerezetre méltó gondo közása módját, talentomait, és emberséges vóltát jól emérte, mihelyt a' Fr. Respublika kórmányát kezére vette, azonnal polgár *Champagnyt* magánolságából ki vezette, Status Tanátsólsá tette, és most, mint okos, és szelid természetü embert a' Császári Királyi udvarhoz rendelte követségbe.

Ő Csász. Kir. Felsége mostani Bádeni fürdőben való múlása alatt, az ott lévő Maria Zeli udvart és épületet a' religionalis fundus költségén meg vétetni, és azt azoknak a' szükölködő szegényeknek számokra méltóztatott rendelni, a' kik az ott való hasznos fürdőkkel tulajdon költségeken nem élhénének. Egyfzeramind tökéletes bizodalommal vagyon Ő Csász. 's Királyi Felsége az eránt, hogy mások is fognak itten olyanok találtatni, a' kik ezen szükölködő szegények számára szánt Institutumnak elő mozditására tehetségeknék mértéke szerént adakozni fognak.

Olasz Ország.

A' Frantzia első Conzul, egy tulajdon kezével irt levelet küldött Pápa Ő Szentségének, mellyben elsőben is azt jelentette, hogy Cardinalis

Consalvinak követségével nagyon meg volt elégedve, annakutánna arról teszi Ő Szentségét bizonyossá, hogy minden Római Statusban lévő Frantzia seregekhez parantsolatot küldött az eránt, hogy azokból költözzenek ki, ki vévén *Ankonát*, a' mellyben a' közönséges békeesség idejéig 2000 főből álló Frantzia hadi sereg fog maradni. Utolylyára a' *Cardinalis Consalvi* uti társait, úgymint *Spina* és *Pietro* urakat, nem különben *Pater Cassellit*, mint igen okos férfiakat, a' Kardinálisi méltoságra való emeltetésre különösen ajánlya Ő Szentségének.

Arra a' plánétára, az az, bujdosó tsillagra, a' mellyet a' hires *Burkhard* Párisban, és *Oriani* Majlandban, a' múlt Januariusban fel találtak és láttak, e' folyó Septemberben is, a' mellyben ismét látható lehet, szorgalmatosan vigyáznak a' tudós tsillag vizsgálók, és azt is meg fogják azután határozni, mitsoda rang adatódjék annak a' napok alkotmányában. Előre is úgy gondolkoznak, hogy a' Mars és Jupiter plánétak közt fog az keresztül futni, a' hol a' planeták rendiben eddig is nagy héjanofság tapasztaltatott.

A' Német Országi Astronomusok is nagyon fognak a' jövő ősszel és télen arra figyelmezni. A' Gothai igen tudós és hires Astronomusnak *Zach* Úrnak (a' ki a' mostan Bároságra emeltetett érdemes hazánkfiának *General Zachnak* testvér öltse, 's mind a' ketten Pesten jöttek e' világra) javaslasára, *Bréma* városának izomszédtságában, *Lilienthalban*, *Schröter* Úrnak előülése alatt *astronomicus Congressus* tartatván, az ég kárpitja 24 departementumokra, az az osztályokra osztatott fel, 's mindenik osztály egy egy Astronomusnak mutatódott ki, oly véggel, hogy azon plánétára fel nyílt szemekkel vigyázzanak. — A' *Blaubeu-*reni Professornak *Wurm* Úrnak, a' ki ezen 24 Astronomusok száma közt vagyon, a' vigyázatra

való szükséges eszközei nem lévén, a' Góthai Herceg ajándékozott, kinek Protectorátusa alatt 25 elzúlóktól fogva nagy előmenetelt tettek a' Tudósok az asztronomiában.

A' Jóniai tengeri hét szigetektől álló új Respublikában nem leg jobban folynak a' dolgok. Korizirában a' parasztság fel támadt. — Cerigó függetlenné tette magát. — Zante a' Britusok markába esett. — Santa Maurát minden órán meg támadja a' Janninai Basa, a' ki már is számos hadi népet gyűjt öszve, 's azon iparkodik, hogy örökös ura lehessen annak. Az ezen szigetekben le telepedett kereskedők, személyeknek, és vagyonjaiknak bátorságban leendő meg tartások végett, jobbadon *Triestbe* és *Velentzébe* mentek által. Ugy hallatik, hogy a' Nápoly Országban, és Ankonában öszve gyülekezett Frantzia truppoknak a' lett vólua a' fel tett tzeljok, hogy onnan valamellyik Török tartományba által menvén, a' Widdini partos Basával, *Pasman Ogluvat* magokat öszve kaptsohassák, de hogy a' Pétersburgi Császari udvar Párisban lévő követje által világossan meg mondatta a' Frantzia Kormányzóknak, hogy az Európai Török Birodalomnak meg támadtatását bé húnnyt szemekkel nézni nem fogja.

Spanyol Ország.

A' múlt Augusztusnak 5-ik napján, négy Anglus hadakozó hajón lévő katonák, *Kadix*től nem messze éjjel a' szárazra ki szállván, két szomszéd helységet fel prédáltak, a' közönséges kalfzákat ki ürelítették, a' templomokban talált arany 's ezüst edényeket el vitték, sok barmot el hajtottak, és azon az egész környéken sok nyomait hagyták magok emberiségtelelenségnek.

A' Salamankai Ersek egy páiztori levelet té-

tetett a' maga megyéjében közönségsé, a' melly által arra kívánnya a' lakosokat serkengetni, hogy a' nállok lévő Frantzia katonasággal lépen, barátságosan, és adakozóan bánnyanak, 's minden kedvetlen történetektől szorgalmatossan ójjak meg magokat. Maga a' vallás is azt parantsollya, úgymond pásztori levelében, hogy a' pogányok és eretnekek eránt könyörülők legyünk, Frantzia Ország lakosinak 9 része közül 7 és fél rész Katolikus Keresztényekből áll — az újonnan talált vallásoknak meg bomlott alkotmánya le omlott, és a' Spanyol Országban lévő Franczia hadiferegek nagy buzgóságot mutattak a' szent miséken, és a' bútsú járásokban, lassan lassan mindeneket jóra fordít a' Mindenshátonak tsudálatos gondviselése, mellyre nézve egy olly férfiat állított a' Frantzia Nemzet eleibe, a' minéműet ritka század szokott szülni s. a. t. Ez a' pásztori levél Frantzia nyelvre által fordittatván, a' Frantzia armadianai is ki osztogattatott.

Frantzia Respublika.

Most már a' Protestans Papság ügyét is fel fogta Fő Conzul Bonaparte. A' többi közt ezt a' kérdést tette fel: *Ha azon tartományokból való Protestans Papság, a' mellyek a' Frantzia Respublikával össze kaptoltattak, vallásbeli principiumaik szerént, egyességben légyenek e' előbbi uraikkal?* A' belső dolgokra ügyelő minister, polgár Chaptal két olly férfiúra birta ezen kérdésnek meg fejtését, a' kik nagyon meg világosodott elméjü emberek lévén valamint vallásokhoz, úgy hazájokhoz is izin mutatás nélkül való hivatással viseltetnek, tudniillik Mourgues Réformatus polgárra, és a' Felső Rénusi Olytálynak Evangélicus deputatusára, a' kik, ambár e' dolgot egymással előre nem közlötték, még is mindazáltal mind a'

ketten egyformá feleletet adtak a' fellyebb való kérdésre. Mind a' kettő ezt a' principiumot vette fel, hogy a' Proteftans alkotmány szerént, a' világi felső hatalom, az egyházi felső hatalmat is magában foglalja, következésképen semmit sem kell azoktól a' Proteftans Papoktól tartani, a' kik a' Német Országi Hatalmasságok alatt voltak ennekelőtte, mivel ők, az ő vallásoknak principiumai, az az, farkalatos tikkelyei szerént, a' világi Előjáróknak alájuk vannak vetve s. a. t.

Az Egyiptomi történeteknek közönséges ki hirdetésektől fogva, igen sokan bosszonkodnak General *Menoura*, 's ismét avval kezdik őtet vádolni, hogy az ő ösztönözéséből ölettetett volna meg General *Kléber*. — Ez a' Gen. *Menou* a' Fr. Revolutió előtt Báró volt, és az első constitutio nalis gyűlésnek egy nevezetes tagja. — Az a' nagy Ország úttya, a' mellyet Helvétziából Olasz Országba a' Simplon magas hegyén készítettek a' Frantzia Inzsinörök, nem sokára egészen kész lesz. — Nem igaz, hogy polgár *Reinhart* azért hivatott volna Helvétziából vissza, hogy ő nagyon kedvezett az Aristocrataknak. — A' mostani Frantzia policia minister polgár *Fouche* igen szemes és fáradhatatlan embernek tartatik, és nemcsak a' Frantzia Országi, hanem még a' külföldi dolgok is tudtára vagynak, és sohol semmi sem történhetik, a' mit ő jó eleve meg ne tudna.

A' 9 ik Septemberi Strálsburgi levelek szerént az előtt való nap utazott ottkeresztül a' Cs. 's Kir. udvarhoz küldetett Anglus követ *Arthur Paget* Ur, a' ki két napnál valamivel tovább mulatott Párisban, 's két hosszas conferentiát tartott a' külső dolgokra ügyelő Frantzia ministerrel polgár *Talleyranddal*. Az első Conzul látogatására is el ment, a' ki hosszasán beszélgetett ő vele, 's igen szivesen fogadta. Hogy nem ok nélkül vette Páris felé a' maga útját, akárki is

könnyen el hitetheti magával. Ugy hallatik, hogy a' Frantzia és Angliai fő Kormányzások a' békefélének főbb pontyaiban már meg is egyeztek volna egymás közt. Azonban még most is szüntelen tétetődnek a' Francia kikötő helyekben a' tengeri készületek, és újabbán több félbrigád k küldettek a' tengeri partokhoz. — *Karnot* Ex Director nem régiben Párisba volt, 's több ízben conferentiát tartott a' tengeri készületekre nézve az első Conzullal. — Egynéhány napokig tartott ott való múlatása után, onnan ismét el utazott, de hova, senki se tudhattya bizonyosan.

Azok a' Belgiomi Cath. papok, a' kik a' Directoroknak kegyetlen uralkodások alatt, déli Amerikának Guyana nevezetű tartományába számkivetésbe küldettek, az oda való egésségtelen levegő miat, mindnyáján meg hóltak, a' mellyről Belgiomi rokonjaik bizonyos tudósítást is vettek.

A' Belgiomi tengeri partok körül eddig leselkedett Anglus hadakozó hajók, onnan mind el távoztak, minekutánna 14 napok alatt egynéhány ízben meg támadták volna, a' Dünkerkai, Vlissingai, Helvoetsluisi és több kikötő helyeket. Valahová fordultak, mindenütt olly védelmező rendelkezésekre találtak, hogy tellyességgel nem mérszlettek a' ki szálláshoz fogni.

A' Francia kormányzó szék abban foglalatokod k mostanában, hogy az Emigransok dolgát egészen el végezze. Melly végre egy emigrans la stromot készítet, a' mellyen 140 ezer emigransok közül, mint egy tizezer fog meg hagyatódni. A' kiknek neveik ezen laistromban fel nem lefznek jegyezve, minden bántódás nélkül vissza térhetnek hazájokba.

A' Római udvarral szerzett Concordatum után a' Párisi papi Zsinatis szél el ozlott. Most már azon hannya vetí az első Conzul a' maga elmé-

jét, mitsoda úton módon kellene az ifjuság nevelését, a' melly a' revolutiónak ideje alatt nagyon meg vesztegetődött, meg jobbitani. — Az ezt tárgyazó plánum már is dolgozták.

Egy 4 ik Septemberi Párisi magános levél ekként nyilatkoztattya ki magát a' jelenvaló környü állásokra nézve: „A' mi Kormányfzékünk, és az Angliai ministerium közt, néhány idötöl fogva folytatott békefféges alku, a' mint a' környü állások mutattják, haszontalan nem leszen. Még ugyan a' békeffégnék előjáró tzikkelyei kéz alá irással meg erőffitve nintsenek, de, minthogy a' főbb pontokban a' két alkudozó rész már meg egyezett, nem sokára az is el fog következni. — Úgy hallatik, hogy az első Conzul sem fog már most a' tenger partokhoz utazni. — Hogyha a' mi Respublikánknak ezen védelmező angyala az Angliával való békefféget is meg szerziminékünk, annál halhatatlanabbá teszi a' maga nevét, mivel csak a' tengeri háborúnak végződése után fog nemzetünknek böl dog állapotja virágozni kezdeni, 's Európának is ekkor lehet az állandó tsendességhez reménysége.

A' Londoni közönséges levelek is illyetén hangon beszélnek. Egy azok közzül, az úgy nevezett Londoni Oraculum, a' többi közt így szól: Tagadhatatlan dolog, hogy a' békefféges alkudozások rendkívül való munkassággal folytatódjanak, és közel is légyenek szerentsés végzésekhez. Mivel mindazáltal nemcsak a' Frantzia Ország és Anglia közt való békeffég, hanem egyszerűsmind a' szárazon és tengeren lévő közönséges békeffég is tárgya azoknak, és mivel sok külföldi Hatalmasságok, nevezetessen, a' Bécsi, Pétersburgi Császári, és Berlini Kir. udvarok is ezen békefféges alkudozásban részt vesznek, és mivel sokféle tárgyak fordulnak abban elő, igen sok nehézségekkel van az öfzve köttetve, a' mellyek-

nek tökéletes elintézésre nem kevés idő kívántatik; de ezek is közel vagynak már a' magok végződéséhez. — Ezt mutattya Paget Úrnak Bétsbe való utazása, még pedig Fr. Országon keresztül, a' melly egy olly fontos környülfállítás, a' melly nem fokára ki fog fejlődni. Ő általa küldötte meg a' ministerium a' Frantzia Kormány-széknek azon békefféges meghatározásait, a' melylyekre a' Frantzia Respublikával való békefféget építeni akarja s. a. t.

Noha az Anglia ellen tétetődött tengeri készületekre felette nagy summa pénzt kívántatik: még is mindazáltal most legközelébb is nyóltz millió livert adatott az első Conzul a' Respublika közönséges kasszájából a' közönséges utaknak meg jobbitatásokra, a' belső dolgokra ügyelő ministernek. Az Ex-Directorok uralkodások alatt a' közönséges kassza mindenkor üres vólt, de miólta *Bonaparte* vilzi a' kormányt, soha sem szenved a' szükséget. — *Barras* Ex-Director is nem utólsó vólt azok közzül, a' kik most utólszor a' Fő Conzul élete ellen öszve esküdtek.

A' múlt Juliusnak 12 ik napjától fogva, Augustusnak 15 ik napjáig sok Chouánfok fogattak el Frantzia Országban, a' kiknél 32000 puska töltés, 15 mázsa puskapor, 2 haubitza, 's több egyéb e' felek találtattak, a' mellyek mind Anglia műhelyekből származtak.

Most már Spanyol Országban is nagy tűz támadt az ifjakban a' Természeti Tudománynak és Chemiának tanulására, 's e' végre sokan mennek közzülök Párisba. Ennekelőtte másképen vólt a' dolog, ritkán utaztak ki másuvá hazájokból, 's minden világi Nemzetek közt legelsőnek tartották magokat. — Nem réziben két afzony személy lön az új módinak áldozatjává Párisban. Az egyik aczél füsüt hordván a' hajában el esett, a' füsü a' feje koponyájába bément,

's leg ottan szörnyű halált hólt; a' másíknak egy hosszú gombos tő lévén a' fején a' midőn a' kofiba fel hágott volna, a' hegyes tő a' koponyának özve varratásán az agya velejébe bé hatott, 's ez is mingyárt ki fujta a' lelkét.

Nagy Britannia.

A' Londoni antiministerialis újság leveleknek épen nem ínyek szerént esett az Orosz Birodalom és Anglia közt nem régiben kötött békeség a' mellyben a' Pétersburgi Császári udvar mindent megnyert, a' mit csak kívánt. A' Contrebande, avagy a' meg tiltott portékákról szóló czikkely, olly szoros határok közzé van szoritva, hogy minden el nem készült matériálékat, ugymint gerendát, vasat, kendert, 's több éfélét szabad lészén az ellenség számára vinni. A' hajókat meg vizsgáló jusnak is csak az árnyéka maradt meg. mivel hogyha azon hadakozó hajónak, a' melly valamelly kereskedő hajót kísér, az irásai jó rendben vagynak, semmit sem mivelhet a' vizsgáló Anglus hajó, egy hajós legénnyt se vonhat kérdőre, hanem kéntelen a' kereskedő hajót tovább botsátani s. a. t.

De még a' *Nelson* Admirál Boulognei expeditióival sem elégefznek meg, nemtsak azért, mivel igen sok költségbe került, hanem leg inkább azért, mivel sok Anglus hajós katona el vesztette ottan az életét. Nem kellene, *úgymondnak az antiministerialis újság levelek*, az ellenéget tengeri kélzűletjeiben, és kikötő helyeiből való ki evezésében meg akadályoztatni, hanem akkor kellene azt megtámadni, midőn már a' tagas tengeren volna; ekkor kellene azt meg mutatni, hogy az Anglus nemzetnél jobb katona a' vizen nincsen, ekkor kellene az ellenséges hajókat vagy el rabolni, vagy el süllyeszteni.

A' Napkeleti Indiából Londonba küldetett magános levelek beszélnek, hogy az ott lévő Anglus hadi seregek, a' Spanyol Országhoz tartozó *Manillai* szigetek, és a' Hollandusok arany bányája, Batavia ellen menni készüllyenek, és hogy az utólsóbbnak szomszédtságában lévő *Ouvestei* szigetet annak erősségével egyetemben már el is foglalták. A' *Manillai* szigetekben, néhány elzrendőktől fogva felette sok kintset gyűjtöttek a' Spanyolok, de az Anglus rabló hajóktól tartván, nem merészlették azokat Európába hozni. — *Bataviában* is sok gazdaság gyűllött öfzve, a' melly várost ha el foglalhatnák a' Brittusok, akkor osztan több ott lévő birtokaiktól is meg lehet a' *Belgákat* fosztani.

A' *Portugalliához* tartozó, de nem régiben a' Brittusok által el foglaltatott *Madérai* szigetben, 100 ágyút találtak a' győzedelmesek. Ennek a' szigetnek 80000 lélekre megyen a' népessége, 1419 elzrendőben találták azt fel a' Portugallusok, az ott termeni szokott jó bor 25000 tonnára megyen elzrendőnkent, mellyet Angliába, Hollandiába, és napkeleti 's napnyugoti Indiába hordanak, és minden elzrendőben három millió forintot vesznek abból bé a' lakosok. Annak anyavárosában *Funchelben* 15 ezer főre megy a' népesség, 4 erőssége, és egy derék kikötőhelye vagyon. Regtől fogva az ott le telepedett Anglusok kezekben van az oda való kereskedés.

A' *Franczia* hajó seregnél egy új hadi fortély találtatott az ellenségnek meg győzésére, mellynek a' *Boulognei* második expeditióban nagy hasznát is vettek. Ez a' mesterség abban áll, hogy azokra, a' kik az ellenkező fél hajóra fel másznak, háló vettetik, melly miatt lehetetlen nekik dolgozni, ellenben a' hálón kívül lévők tettések szerént bánhatnák velek, a' mint akarják, löhetik, szúrhattyák és vághattyák. Ezt a' mesterséget

már most az Anglusok is meg tanulták, és azok ellen a' Frantzia prédáló hajók ellen, a' kik a' napkeleti Indiai vizekben számos kereskedő Anglus hajókat el rablottak, ilyen halókat készítettek.

Nagy Britanniának jelenvaló tengeri ereje 800 hadakozó hajókból állónak lenni mondatik, a' mellyek közt 197 linea hajó, 's 252 fregatok vannak. A' közép tengerben, és a' Spanyol, 's Portugalliai tengeri partok előtt 136 hadakozó hajók v'gyának, a' mellyek közt 36 linea hajó, és 60 fregat találhatnak. Ennél nagyobb tengeri ereje soha sem volt Angliának, de hadi költsége sem volt annyi soha mint most, melly miatt felettebb szaporodik az Angliai Status adossága. — A' Londoni oppositionalis újfág levelek azt jegyzik meg e' tárgyról, hogy ámbár a' Frantzia tengeri készületeknek egyéb haszna nem volna is, de elég haszon az, hogy ezen rettentő tengeri erőnek tartása által Angliának belső ereje felette meggyengítetik, 's annyi adosságot ver rakásra, a' mellynek ki fizetésére Indiának kintsei sem leíznék elegendők.

Helvétziai Respublika.

A' Bernai levelek szerént, Septembernek 6-ik napján, 9 órakor dél előtt érkezett oda meg a' Frantzia Respublikának Helvétusokhoz küldött új követje polgár *Verninac*, egy igen pompás hintóban. Egy óra múlva Frantzia Status Tanácsos, polgár *Moreau de St. Mery* is itt toppant, kétség kívül a' lévén reá bizatva, hogy a' Helvétziai Diétán Walliserlandnak által engedtetését szorgalmaztassa.

Egy más, ugyantsak 6-ik Septemperi Bernai levélből ezeket olvassuk: „Hólnap fog, úgymond, a' Helvétziai közönséges gyűlésnek elő ülése it-

ten, a' végre hajtó Tanács egyik tagjának előülése alatt tartatódni. Leg első munkája a' lesz, hogy egy Előülőt válasszon magának; azután Hazánk jövődöbéli Constitutiójáról fog tanatskozni; harmadszor azokat a' tiszviselőket nevezi ki, a' kiket a' Constitutio kíván. — Utóllýára a' provisoria Kormányzók eddig viselt hivatallyától elbútsúzik. — A' Switzi és Uri Cantonok ennekutánna is meg akarnak azon mástól való nem függések mellett maradni, a' mellyet a' régi Constitutio nékiek engedett, és a' melly mellett 400 esztendőig békefélségben, tsendefélségben és bóldogúl 's szerencsésen éltek, az újmódi törvényekről tellyefféggel semmit se akarnak hallani. — A' Zugi és Unterwaldi Cantonoknak küldötjeik eljöttek ugyan ide, de mivel semmi diétát, avagy, napi pénzt Cantonjaiktól nem vesznek, akként nyilatkoztatták ki magokat, hogy ő nékiek az illy házföntalan dologra költségek nintsen.

A' későbbi, az az, 9 ik Septemperi Bernai levéleknek foglalatiok ezekből áll: „A' közönséges Gyűllésnek első ülése tegnap előtt tartatott, a' mellyben polgár Kuhn Előülövé, polgár Usteri és Anderverth Titoknokokká tétetődtek. Azután a' Helvétziai új Constitutiónak planuma, és a' Cantonokból küldetett kerületbeli alkotmánynak rajzolatjai terjesztettek a' Gyűllés eleibe. A' tegnapi második ülésben az a' kérdés fordúlt elő, hogy az Uri és Switzi Cantonoknak deputatusaikat, a' kiknek válassztásokban a' törvényes esküvésle nem tétetődött, be lehet e' venni, avagy nem? Mint-hogy e' pontra nézve egymással meg nem egyezhettek, köz akaratból egy Commissio neveztetett ki, a' melly e' dolgot jól meg hánnya 's vélsé, és adja arról való értelmét. Ezen két Cantonnak deputatusai olly instructiót vettek onnan hazóról, hogy ha a' közönséges Gyűllés őket bé nem venné, mondják ki világosan, hogy az ő Cantonjaik

különös, és Helvétziától nem függő Respublikát fognak formálni.

Batava Respublika.

A' 31-ik Augusztusi Hágai levelek azt beszélik, hogy a' Hollandiai, és Zelándiai tartományok előtt sok Anglus hadakozó hajók mutozatták legyen magokat, a' mellyeket *Nelson*, *Graves* és *Dikson* Admirálisok kormányoztanak. Kiváltképen való módon a' *Wlissingai* kikötő helyre fenték fogaikat, és olly közzel mérészetek ahoz menni, hogy a' tenger partokon lévő batteriakból is tüzelni lehetett rájuk. De mindenütt olly erős védelmező intézetekre találtak, hogy tellyeséggel nem bátorkodtak azokat meg támadni. *Fr. General Augereau*, maga is jelenvölt *Zelandiában*, és az ott lévő *Frantzia* és *Hollandus* hapi népnek nagy tüzet öntött a' szivébe.

Ezen Respublikának *Párisban* vólt első rangú követje, polgár *Schimmelpennink* hat hólnapi engedelemmel hazajába vissza menvén, a' régi *Ysseli* Ofztályban lévő jószágába utazott, a' honnan, a' meg határozott időnek eltelése után, ismét vissza megyen *Párisba*. — A' *Madritti Kirudvarnál* egy darabig követséget viselt polgár *Valkenaar*, onnan vissza hivatott, és még eddig senki sem neveztetett ki, a' ki helyére menyenyen.

Geldriának szélső határjain két *Hollandiai* emigrans fogatott el, a' kik abban foglalatoskodtak, hogy a' falusi lakosokat a' mostani *Kormányzék* ellen fel ültethessék. Ez a' két emigrans, *1795-ik* esztendőben búdosott ki hazajából, 's azóta mindenkor *Angliában* lakott, mostani útjokra is *Angliától* nyertek költséget.

A' *Hágai Kormányzék* által polgár *Stryck* neveztetett ki a' végre, hogy a' *Batava Respub.*

lika képében a' Hetruriai Kir. udvarnál követséget viseljen. El is indult már hazajából.

Német Ország.

Azoknak a' Fr. Emigransoknak meg vizsgál-
tatásokra ; a' kik két hónappal ennekelötte
Bayreuthban elfogattak, 's fogva tartattak, egy
Commissió rendeltetett ki: de, a' mint a' kör-
nyü állások mutatják, processusoknak nem egy
hamar leszzen vége.

A' Prussziai Birodalomban lakó Zsidókra
nézve régtől fogva az a' rendelés völt, hogy ha
valamelly maganos Zsidó vagy lopott, vagy a'
lopott jószágot magánál el rejtette, az az egész
Zsidó Közönség, a' mellynek ama tagja völt, tar-
tozott a' tett kárt le fizetni. A' most uralkodó
Fels. Király, nem régiben ki adott parantsolat-
ja által, ezen terhes kötelefség alól a' Zsidókat
fel szabadítván, azokban a' helységekben, a'
mellyekben Zsidók lakoznak, egy Commissiót ál-
lított fel, a' melly egy keresztény Policia tiszt-
böl, egy keresztény bíróból és egynéhány Zsidó
Alsorsorokból fog állani, 's ez a' Commissió fog
azon helységbeli Zsidó lakosokat tárgyzó törté-
netekben itilletet tenni.

A' minap meg halálozott Monachiumi Pap-
nak és Professornak *Mutschelle* Urnak örök emlé-
kezetére sok othoni és külföldi tisztelői emlékez-
tető oszlopot igyekeznek fel állítani, a' melly
végre maga a' Baváriai Vál. Fejedelem Ö Her-
cegsége is 100 tallért ajándékozott. Ez az em-
lékeztető oszlop egy ház leszzen, a' melly minden-
kor *Mutsehelle* nevezetet fog viselni, és a' melly-
ben mindenkor egy szegény, de jó szivü familia
fog ingyen lakni.

~~XXXXXXXXXX~~
Török Birodalom.

A' Belgrádi zenebonáról, egy későbbi Semlini levél ilyen környülálásokot hord elő: „A' felső várban be rekesztetett Basa igen rossz állapotban vagyon. Egy kevés riskasán és lifzten kívül tellyefféggel semmi elesége nints; tábori municiója is szüken van. A' Jantsárok a' *Zemlin* vagy *Zimony* és Belgrád közt való eggyefféget egéltzen el zárták, a' puskaportartó magazinumot és a' fegyveres tárat el foglalták, és ezen folyó hólnapnak, úgymint Augulusnak 13 ik napján, az ellenségeskedést el kezdettek. Ekkor minden Duna vizén talált tsajkákat, és pamokos bálokat magokéva tettek, és nagy rakásra rakván azokat, hozza kezdetek a' felső vár ágyúztatásához, a' melly alkalmatossággal mind a' két részről sok ember hüllott el, és esett sebbe. Ugyan ekkor, a' felső várnak egyik kapuját a' Jantsárok meggyújtván, azon bé rohanni igyekeztek; de a' Basa a' tűz alatt a' kapu nyilását köfállal bé rakatta, 's az által meg mentette a' pártos Jantsároktól a' maga életét. — A' várban vele lévő embereinek száma 300 főre megy, a' pártos Jantsároké pedig 1500 ra, és naponként mind több több áll melléjek. Néhány gazdag Görög Kereskedők és Török familiák az onnan való titkos el mentelre alkalmatosságot találtak. — Végtére azon Török seregeket, a' mellyek a' *Belgrad* ostromalól való fel óldoztatására küldettek, a' Jantsárok meg vervén, 's rajtok tellyes diadalmat vévén, a' felső várát is el foglalták, és az ott zárva tartott Bását, a' kit eleinte meg akartak fojtani, elevenen a' Paswan = Oglu kezébe küldötték.

Jegyzés. Ezek a' pártos Jantsárok töbnire azok, a' kik a' *Czistowi* békeffég után a' magok honuyaikból *Belgradból* ki üzettek.